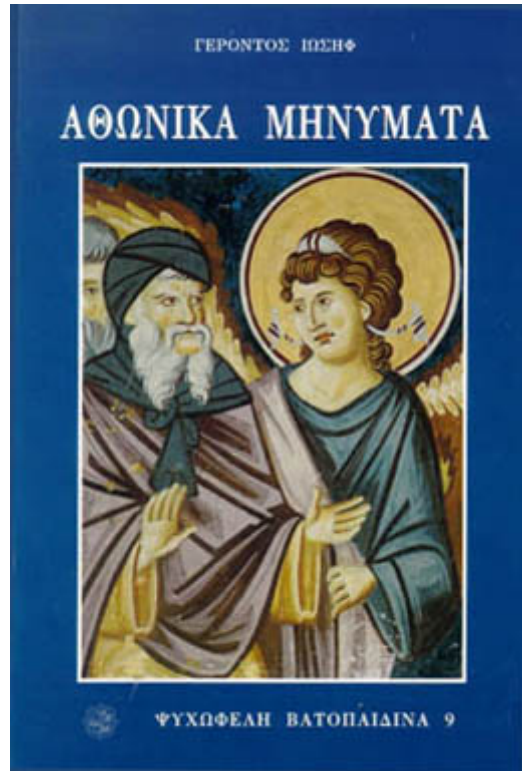

«Ανακεκαλυμμένω προσώπω την δόξαν Κυρίου κατοπτριζόμενοι»

/ Γέροντας Ιωσήφ Βατοπαιδινός († 2009)

«Ημείς δε πάντες ανακεκαλυμμένω προσώπω την δόξαν Κυρίου κατοπτριζόμενοι την αυτήν εικόνα μεταμορφούμεθα από δόξης εις δόξαν, καθάπερ από Κυρίου Πνεύματος». Είμαστε υποχρεωμένοι να ανακαλύψουμε μέσα στην ζωή μας, ποιος είναι εκείνος ο παράγοντας από τον οποίο πηγάζουν οι αφορμές της δικής μας καταστροφής και μας γίνονται εμπόδιο στο να επιστρέψωμε όχι μόνο στην προπτωτική μας θέση, αλλά «ίνα και περισσόν έχωμεν», πού είναι αυτή η υιοθεσία. Φυσικά δεν χρειάζονται πολλές περιστροφές νό: το όνακαλύψωμε αυτό. Διότι όπως είναι γνωστόν, η αιτία πού μας εμποδίζει να γίνωμε μέτοχοι της θείας μακαριότητος, είναι η αμαρτία. Εξ αιτίας της αμαρτίας, και τα «λίαν καλώς υπό του Θεού ποιήματα» μεταβλή-θησαν και υπετάγησαν στην φθορά, ώστε να «συστενάζουν και να συνοδύνουν» αναμένοντας και αυτά πότε θα δοθή ευκαιρία να επιστρέψουν στην πρώτη τους κατάσταση.

Αυτές τις μέρες, όπως παρακολουθήσατε και ο διάκονος μας απήγγειλε στο ευαγγέλιο των παθών, χάριν της δικής μας αμαρτίας βλέπομεν ότι, «τό απαύγασμα της δόξης του Πατρός» ο «ωραίος κάλλει παρά πάντας βροτούς», Αυτός ο οποίος, κατά τον Αββά Ισαάκ «αμβλύνει τας όψεις των Χερουβίμ και των Σεραφείμ», η πατρική μορφή και εικόνα, της οποίας είναι αδύνατο να ύπαρξη ποτέ περιγραφή από τα κτιστά όντα, δεν είχεν «είδος ουδέ κάλλος» καθώς αναφέρει ο Προφήτης. Είναι αδύνατον να περιγράψωμε με την κτιστή μας διάνοια το πώς εκουσίως κατεδέχθη ο Θεός Λόγος με τα άχραντα Του πάθη να ξεπλύνη την παγκόσμια αμαρτία και να επιστρέψη εμάς πίσω από εκεί πού βγήκαμε, έξ αιτίας της αμαρτίας. Εάν λοιπόν δεν άμαρτάναμε, δεν υπήρχε λόγος ο Θεός Λόγος να ύποστή αυτή την φοβερή ατίμωση. Βλέπομε ότι η δική μας αμαρτία ήταν η αφετηρία, ούτως ώστε το «απαύγασμα της πατρικής δόξης» να κοινωνήση με ολόκληρη την ανθρώπινη ατιμία και δυστυχία. Μόνο αυτό, νομίζω είναι ένας πολύ ισχυρός παράγοντας για τις φλεγόμενες καρδιές, για τις ψυχές εκείνες πού λάλησε μέσα τους ο Θεός Λόγος, να τους παρέχει συνεχώς αφορμές να αναζωπυρούν μέσα τους τον θείο φόβο και τον θείο πόθο ταυτόχρονα. Όταν συνεχώς σκεπτόμαστε ότι

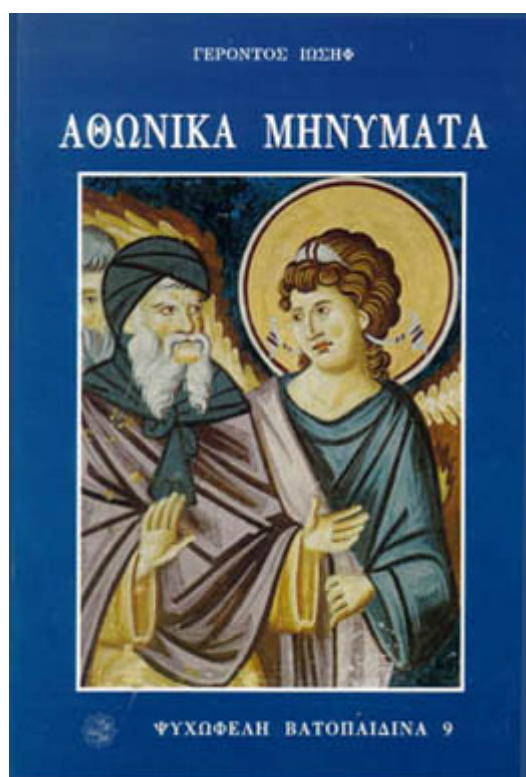
ο Θεός Λόγος υπέστη την ατίμωση χάριν της δικής μας δυστυχίας και η δική μας απροσεξία προκάλεσε σ' Αυτόν όλη αυτήν την ταπείνωση, τότε θα κινηθή μέσα μας ο θείος φόβος. Ενεργούμενος κατάλληλα ο θείος φόβος, με την πρακτική υποταγή στο θείο θέλημα, θα μεταφερθούμε από τον φόβο στον πόθο. Και τότε, εισδύοντας βαθύτερα στο νόημα της παναγάπης βάσει της οποίας ο Θεός Λόγος έκινήθη εκουσίως, τότε φυσικά μεταβάλλεται η καρδιά σε μια υψικάμινο, πού είναι ασύλληπτη στην δική μας διάνοια. Βλέπομεν ότι «πρώτος Αυτός ήγάπησεν ημάς»· ότι με τον πόθο της παναγάπης Του αυτής έφθασε σε τόσο βάθος ταπεινώσεως και εξευτελισμού, για να επιστρέψη πίσω τον άνθρωπο, ο όποιος εκουσίως απέστη, «άντάρτεψιε» καί, χωρίς να ύπάρχη λόγος, πρόδωσε την θείαν αγάπη. Τόση όμως ήταν η θεία αγάπη, ούτως ώστε «αναγκάστηκε» ο

Θεός να ένδυθή όλη αυτήν την ατιμία της ανθρώπινης δυστυχίας και να αποδείξη πρακτικά πόσο αληθινά αγαπά το πλάσμα Του.

Αν σε αυτή την βαθμίδα, Χάριτι Χριστού, φθά-σωμεν, από εκεί και πέρα δεν υπάρχει κανείς παράγοντας πού να έμποδίση την όρμή μας, όχι προς την επιστροφή, αλλά προς την απόλυτη κατάκτηση ολόκληρων των θείων επαγγελιών. Όπως ξέρετε, ο νόμος της επιρροής, ο κανόνας της επιδράσεως - κατά τον επιστημονικό προσδιορισμό - έχει πάρα πολύ μεγάλη επίδραση πάνω στον ανθρώπινο παράγοντα. Γι' αυτό και οι Πατέρες μας παρακινούσαν να ενθυμούμαστε αμφοτέρα τα μέρη, δηλαδή της δυστυχίας πού είναι η κόλαση και της ευτυχίας πού είναι η θεία παναγάπη. Ένθυμούμενοι λοιπόν και τα δύο, δύνανται αυτά να επιδράσουν πάνω μας. Είναι γνωστό ότι η περιγραφή ενός προσώπου πού είναι προικισμένο με κάποια ικανότητα και μας προκαλεί θαυμασμό είτε στο θέμα των φρονημάτων του, είτε στο θέμα του βιώματος του, μας επηρεάζει- εάν προσέξουμε, θα δούμε ότι όντως πάνω στον χαρακτήρα μας άρχισε να αντιγράφεται αυτό το πρόσωπο το όποιο θαυμάζομε. Τούτο το παράδειγμα είναι μέσα στα πλαίσια των φυσικών νόμων. Ουσιαστική όμως σημασία έχει, εάν επίδραση πάνω μας κατ' ευθείαν Αυτός Τούτος ο Ιησούς μας μαζί με τις επαγγελίες Του. Άρα αξίζει τον κόπο κατά τον Πάυλο, «ημείς δε πάντες ανακεκαλυμμένω προσώπω την δόξαν Κυρίου κατοπτριζόμενοι την αυτήν εικόνα μεταμορ-φούμεθα από δόξης εις δόξαν, καθάπερ από Κυρίου Πνεύματος».

Χάριν της θέσεως της υιοθεσίας την οποίαν έχομε με την παναγάπη Του πού έξεχύθη σε μας και με την παρρησία πού μας εδόθη, τότε, «ανακεκαλυμμένω προσώπω», κατ' ευθείαν άτενίζομε, φυσικά όχι για να περιγράψωμε τον χαρακτήρα του προσώπου πού έλαβε από την Παναγία Παρθένο, αλλά να περιγράψωμεν ολόκληρο τον βίο του. Γι' αυτόν τον λόγο περπάτησε ανάμεσα μας, για να μας παραδώση, όχι προστακτικά σαν από θέση Κυρίου προς τους δούλους Του, κάποιο

διήγημα η κάποια θεωρία, αλλά φόρεσε την δική μας φύση και έγινε άνθρωπος. Όπως λέγει ο Άγιος Μάξιμος ο όμολογητής, όχι μόνο φόρεσε την δική μας φύση, αλλά και την επανέφερε στην ισορροπία, στο να μην κινείται κατά τον διασπασμένο της παρά φύσιν μεταπτωτικό χαρακτήρα και στον νόμο της συνθέσεως, αλλά στο αρχαίον απλούν στο να κινείται, να επιθυμή και να ενεργή μέσα στα πλαίσια του «κατ' εικόνα και καθ' όμοίωσιν». Γι' αυτό και τονίζει ο Παύλος, ότι «ἀνακεκαλυμμένω προσώπω», με παρρησία δηλαδή να ανακαλύπτωμε και να ερευνάμε τον βίο του Ιησού μας. Όπως γράφει ο Μ. Βο:σίλειος, αν άτενίσωμε, θα βρούμε ότι από την παιδική μέχρι την ανδρική ηλικία ο Ιησούς μας, σε όλες τις κινήσεις, έδειξε με λεπτομέρεια απόλυτη πειθαρχία στους φυσιολογικούς νόμους. Τότε, μετά παρρησίας ατενίζοντες στο βίωμα Του, «τήν αυτήν εικόνα μεταμορφούμεθα». Εδώ ακριβώς εφαρμόζεται ο νόμος της επιρροής.

Ακούστε όμως και ένα απλό παράδειγμα. Αυτή την ώρα δόθηκε μια αφορμή και κινήθηκε μέσα μας ένα από τα πάθη του παλαιού ανθρώπου, π.χ. ο θυμός. Η αλήθεια είναι πώς δεν μπορεί κανείς να αντίδραση εύκολα στην πίεση του πάθους, όταν κινηθή. Αν αυτή την ώρα προβάλωμε σαν πρότυπο μας, «ἀνακεκαλυμ-μένω προσώπω» την δόξαν του Κυρίου, δηλαδή τον χαρακτήρα της πραότητας Του και το γλυκύτατο και μειλίχιο του πρόσωπο, τότε θα αναχαιτιστή μέσα μας η όρμη του πάθους. Όπως έλεγε σήμερα στο ευαγγέλιο, όταν ήλθε ο προδότης Ιούδας, είπε σε αυτούς πού τον ακολουθούσαν. «Όν αν φιλήσω, κρατήσατε αυτόν, εκείνος έστιν»· έρχεται δε και προσποιητά τον αγκαλιά-ζει και του λέει: «Χαίρε, Ραββί». Ο Ιησούς μας δεν ταράζεται, μόνο λέει, «φιλήματι τον Υιόν του ανθρώπου παραδίδως;»

Δηλαδή έτσι αποφάσισες Ιούδα, με τον τρόπο του ψευδούς φιλήματος να με παραδώσης; Και δεν οργίζεται! Βλέπομε πάλι στην συνέχεια. Ανασύρει την μάχαιρα ο Πέτρος, και κόβει το αυτί κάποιου από τους δούλους των Αρχιερέων και δεν κινείται μέσα στην Αγία ψυχή του Ιησού μας θυμός και εκδίκηση, αλλά σκύβει, παίρνει το αυτί και το κολλάει πάλι στη θέση του. Και αυτή ακόμα την ώρα πού τα χέρια Τον τα έδεσαν και δεν ήταν ελεύθερα να κινούνται, πάλι ευεργετούσε εκείνους πού τον κακοποιούσαν. Εάν αυτή η εικόνα παρασταθή μέσα μας την ώρα πού το πάθος μας ωθεί προς εκδίκηση, αμέσως ο νόμος της επιρροής, ο κανόνας της επιδράσεως θα μας αναχαίτιση και θα μας άφοπλίση' θα στενάξωμε για λίγο, θα βρούμε τον εαυτό μας και θα πούμε: «Δεν θα κάνωμε έτσι, αλλά θα πειθαρχήσωμε στον λόγο του Ιησού μας να συγχωρούμε τον πλησίον μας».

Αν έτσι συνηθίσωμεν σε όλο μας τον βίο, με την καλή αυτή συνήθεια και έξη, «άνακεκαλυμμένω προσώπω» θα άτενίζωμε συνεχώς στην δόξα του Ιησού μας, στον χαρακτήρα Του, «τήν αυτήν εικόνα μετα-μορφούμενοι από δόξης εις δόξαν», δηλαδή από χαρακτήρα σε χαρακτήρα. Από χαρακτήρα εμπαθή και αμαρτωλό, στον πράο και ταπεινό του Κυρίου μας. Από τον θυμό στην προότητα- από εκδίκηση στην άμνησι-κακία- από τον φθόνο και το μίσος στην αγάπη· από τον εγωισμό στην ταπείνωση· από την πλεονεξία στην αυτάρκεια και γενικά στο κόσμιο ήθος, πού η τελειότης της αγάπης «ού φυσιούται και ού περπερεύεται» και γενικά σε όλο τον κύκλο της πνευματικής μεθηλι-κιώσεως.

Αυτός είναι ένας τρόπος ο όποιος θα μας χαρίση την δωρεάν σωτηρία. Φυσικά κάθε αντίδραση προς τις πιέσεις του παλαιού ανθρώπου έχει ένα φυσιολογικό κόπο, διότι συνηθίσαμε να πειθαρχούμε μέχρι τώρα στις παρά φύσιν μας κινήσεις και μας έγινε έξη η επιβολή του παλαιού ανθρώπου σε όλες τις ανάλογες αντιθέσεις. Χρειάζεται μια μορφή κόπου και προσπάθειας για να πέση αυτό το τείχος- και κρατώντας τις πραγματικές θέσεις, θα πέσουν οι αντιθέσεις και έτσι δεν θα επιβληθούν πάνω μας. Όμως δεν είναι τόσο σκληρός ο κόπος αυτός, αρκεί αυτός ο καλός αγώνας να μας γίνη συνήθεια. Τουλάχιστον, σε τούτο επιμένω να σας παρακινώ και ιδίως τώρα πού μπαίνομε στην Μεγάλη Τεσσαρακοστή, να θυμηθούμε ότι ο Ιησούς μας μετά το βάπτισμα πήγε στην έρημο και νήστευσε τεσσαρά-κοντα ημέρας και τεσσαράκοντα νύκτας. Ασκήθηκε σαν άνθρωπος στην προσευχή, ακτημοσύνη και παρθενία. Ιδού τέλειο πρότυπο σε όσους θέλουν να ζήσουν σωστά την μοναχική πολιτεία. Οι Πατέρες μας αυτό απομιμήθηκαν. Μήπως θα ήταν τολμηρό να πούμε, ότι ο Ιησούς μας έθεσε τα θεμέλια πρώτα της δικής μας προσωπικής ζωής και μετά της κοινωνικής; Ας μην το πούμε όμως εμείς αλλά οι υπεύθυνοι σχολιαστές.

Ας επικαλεστούμε λοιπόν την θείαν Χάριν και την αγάπη του Ιησού μας, ούτως

ώστε να επίδραση πάνω μας, μεταφέροντας και μας «από δόξης εις δόξαν καθάπερ από Κυρίου Πνεύματος». Αμήν.

Πηγή: Γέροντος Ιωσήφ Βατοπαιδινού, *Αθωνικά Μηνύματα*, Έκδοσις Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου, Άγιον Όρος 1999

<http://bit.ly/1319COM>